

Leidingdeel bij Handreiking Actueel – *Wat mag geloven jou kosten?*

Inleiding

Het thema van deze handreiking is: ‘Kleur bekennen’. Die uitdrukking staat voor: uitkomen voor wie je bent of waar je in gelooft. Daarbij komen in deze lesbrief (soms ingrijpende) situaties uit de vervolgte kerk aan de orde: voorbeelden van echte mensen die het moeilijk hebben omdat ze uitkomen voor hun geloof in Christus.

Het doel is om de tieners te laten nadenken over de vraag hoe serieus ze het christelijk geloof nemen en wat hun geloof hen mag kosten. De insteek is dat het soms heel eenvoudig is om te zéggén dat je christen bent, maar dat een christelijke levenshouding niet zonder gevolgen blijft. Zo ingrijpend als vervolgte christenen in bijvoorbeeld Noord-Korea, Iran of Egypte zal het misschien niet zijn in Nederland, maar de keuzes die je maakt op basis van je geloofsovertuiging zullen wel degelijk stuiten op weerstand en verzet in de wereld om je heen. Deze les is bedoeld om jongeren bewust te maken van de gevolgen van een christelijke levenswijze, te ontdekken wat de Bijbel daarover zegt en er met elkaar over te spreken wat dit concreet betekent in hun eigen leven.

Extra informatie

Wat houdt vervolging precies in?

Met christenvervolging wordt bedoeld dat christenen in de problemen komen vanwege hun geloof. Vervolging kan uiteenlopen van pesterijen en discriminatie tot gevangenschap, marteling en moord.

Wie worden vervolgd?

In landen als Noord-Korea, Saoedi-Arabië, Iran, Somalië, Butan, China en Irak worden christenen vervolgd om hun geloof. Op de Ranglijst Christenvervolging van Open Doors staan de vijftig landen waarin christenvervolging het meest voorkomt.

Ook in de Bijbel wordt over vervolging van christenen gesproken. In 2 Tim. 3:12 staat: “En ook allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.”

Waarom worden christenen vervolgd?

Christenen worden vervolgd omdat de Bijbel hun leven bepaalt. Ze willen zich houden aan de geboden, normen en waarden vanuit het Woord van God, terwijl dat voor hun omgeving niet vanzelfsprekend is, of zelfs rechtstreeks ingaat tegen de daar heersende normen en waarden.

Sinds wanneer komt christenvervolging voor?

In het Oude Testament zie je dat mensen die 'radicaal' de Heere volgen in de problemen komen en vervolgd worden. Voorbeelden hiervan zijn David (door Saul), Jesaja en Jeremia. Sinds de eerste Pinksterdag wordt van christenvervolging gesproken, omdat vanaf dat moment de leiders van de Joden een hetze gingen voeren tegen de eerste christengemeente. Sindsdien is er altijd vervolging van christenen geweest.

Saulus staat bekend als één van de eerste christenvervolgers. Hij wordt voor het eerst genoemd bij de steniging van Stefanus. Saulus keurt de moord op Stefanus goed, omdat Stefanus vertelde over de Heere Jezus als Zaligmaker van zondaren. Dat was Saulus een doorn in het oog. Hij stond bekend als een vrome Jood, met een geweldige ijver voor de wet. De dood van Stefanus zou volgens hem het Jodendom verlossen van deze 'Jezus-ketterij'. Direct na de dood van Stefanus probeerde Saulus de gemeente in Jeruzalem te vernietigen door mannen en vrouwen met geweld uit hun huizen te sleuren en hen te laten opsluiten in de gevangenis.

Wat zegt de Bijbel over vervolging?

Vervolging en verdrukking komen door de hele Bijbel telkens weer naar voren. Het Nieuwe Testament is zelfs geschreven *door* vervolgte christenen en ook *voor* vervolgte christenen. Het hele Nieuwe Testament is geschreven in de context van vervolging als een 'normale' situatie. De Bijbel laat ons zien dat geloof in God en een christelijke levensovertuiging – en de keuzes die je daarom maakt – op weerstand stuit. Tegelijkertijd laten de verhalen uit de Bijbel ook zien hoe je ondanks alles toch kunt volhouden en waar deze 'tijd van lijden' uiteindelijk op uitkomt.

Achtergrondinformatie

Literatuurtips

- A. van der Bijl en A. Janssen – Ontwapenend gebed – Uitgeverij: Ark Media
- Soon Ok Lee – Zij mogen de hemel niet zien – Uitgeverij: Ark Boeken Amsterdam
- Ben Hobrink e.a. – Wanneer belijden met lijden gepaard gaat – Uitgeverij de Groot Goudriaan Kampen in samenwerking met Hogeschool Driestar Educatief Gouda.
- R. Boyd-MacMillan – Volharden in geloof – Uitgeverij Boekencentrum Zoetermeer
- A. van der Bijl en S. DeVore Williams – En God bedacht Zich – Uitgeverij Gideon Hoornaar

Websites

- www.opendoors.nl

Meer informatie over christenvervolging staat op de website van stichting Open Doors. Hier vind je verhalen uit de Vervolgde Kerk en landeninformatie van de vijftig landen van de Ranglijst Christenvervolging. Specifieke informatie over de ranglijst is te vinden op www.opendoors.nl/ranglijst.

- www.sdok.nl
- www.stichtinghvc.nl
- www.friedensstimme.nl

Tips

Een mogelijke opzet voor een verenigingsavond:

Zingen

Psalmen en liederen die gaan over vervolging of uitkomen voor je geloof:

- Psalm 46
- Psalm 79
- Psalm 80
- De Kerk van alle tijden
- Jezus, ga ons voor
- Als g' in nood gezeten
- Al zou de vijgeboom niet bloeien

Startopdracht: 'Woordweb vervolging'

(Deze opdracht kun je doen als introductie op het thema. Het is een confronterend thema. Daarom is het goed om eerst te inventariseren wat de tieners er zelf al van weten en om hen een beetje op het onderwerp voor te bereiden.)

Meenemen:

- Stiften
- Stapeltje wit A4 papier

Werkwijze:

- Verdeel de tieners in groepjes.
- Geef elk groepje een stift en een wit A4 papier.
- Schrijf op het papier met stift in het midden 'vervolging'
- Teken lijnen vanuit het midden naar buiten en laat de tieners opschrijven waar zij aan denken bij vervolging in kernwoorden.
- Je kunt dit algemeen houden door alleen te spreken over 'vervolging', maar je kunt het ook specifiek hebben over christenvervolging.

- Als alle groepen een woordweb gemaakt hebben kan je deze met elkaar bespreken en ze ophangen op een plek waar de antwoorden voor iedereen goed zichtbaar zijn.

Inleiding 'Kleur bekennen'

Je kunt er voor kiezen om de inleiding samen te lezen of je kunt zelf een samenvatting maken van de belangrijkste punten en de tieners daarover op een ongedwongen manier vertellen.

Bij de verwerkingen – antwoorden ledendeel

Opdracht 1

Bespreek in een open gesprek de situaties die beschreven staan in het ledendeel bij vraag 1.

Opdracht 2

Voorbeelden geschiedenissen:

- Volk Israël (Ex.)
- Daniël (Dan.)
- Saulus (Hand. 8:1-8)
- Paulus (Hand. 13:48-52)

Voorbeelden algemene Bijbelteksten:

- Matth. 13:21
- Mar. 4:17
- Matth. 24:9
- 1 Thess. 3:1-7
- Hebr. 11
- 1 Joh. 2:15-17

Opdracht 3

a. Matth. 5:10

Aan de vervolging wordt een belofte verbonden: het Koninkrijk der hemelen.

Joh. 16:33

De Heere Jezus bemoedigt de discipelen door het feit te benadrukken dat Hij de wereld (waarin zij verdrukking ervaren) overwonnen heeft.

1 Joh. 2:25

De bemoediging van het uitzicht op eeuwig leven na de dood.

b. Denk bijvoorbeeld aan teksten als:

1 Petr. 5:7-10

1 Petr. 4:12-19

1 Petr. 1:1-9

Opdracht 4

Laat de jongeren hier persoonlijk antwoord op geven en praat hier over door met elkaar. Vertel zo mogelijk ook iets van de betekenis voor uzelf aan de jongeren, zodat ze zich kunnen spiegelen.

Opdracht 5

Bespreek één voor één onderstaande stellingen. Probeer door te vragen en er achter te komen waarom iemand iets vindt. Als er weinig reactie op een stelling komt, probeer dan zelf te prikkelen door juist anders te reageren dan de tieners waarschijnlijk verwachten.

Stellingen:

1. Voor vervolgte christenen is de Bijbel belangrijker dan voor 'vrije' christenen.
2. Er is niks mis mee, om te doen wat je zelf wilt, als het maar goed voelt.
3. Het is belangrijker om in je hart te geloven dan er openlijk voor uit te komen dat je christen bent.
4. In Nederland kun je gewoon christen zijn, zonder problemen te ervaren.
5. Als christenen worden vervolgd om hun geloof, is dat hun eigen schuld.

Opdracht 6

Laat de jongeren deze vraag persoonlijk beantwoorden. Praat hier over door met elkaar. Hoe kan je aan mensen laten zien dat je christen bent, en doe je dat ook? Probeer ook af te steken naar de diepte: praat je met anderen over de Heere Jezus? Leef je in gehoorzaamheid aan Hem? Verwijs naar het stukje over de kameleon.

Opdracht 7

Probeer in een open gesprek ervaringen te delen. Vertel zo mogelijk zelf als leidinggevende iets persoonlijks.

Bij de verwerkingen – *alternatieve opdrachten*

Opdracht 1

Quiz: Wat mag het geloof jou kosten?

Bespreek met de tieners onderstaande situaties en laat ze de vragen beantwoorden. Laat de tieners hun antwoord toelichten, zeker als er verschillende antwoorden komen uit de groep. Hoe komt dat? Pas daarna vertel je wat de persoon uit het voorbeeld in zijn/haar situatie echt heeft gedaan.

1. Noviana

Noviana uit Indonesië was vijftien toen zij en haar drie christelijke vriendinnen onderweg naar school werden aangevallen door gemaskerde mannen met kapmessen. Noviana's vriendinnen werden gedood en Noviana werd voor dood achtergelaten. Maar ze overleefde de aanslag.

Hoe zou jij reageren als je in Noviana's schoenen stond?

- De aanvaller vergeven en verder gaan met mijn leven.
- Ik zou kapot zijn van verdriet en me afvragen waarom ik als enige nog leefde.
- Proberen wraak te nemen of in ieder geval de aanvallers laten weten wat ze hadden aangericht.

Noviana heeft het lange tijd erg moeilijk gehad met de aanslag. Ook moest ze herstellen van haar verwondingen: ze heeft een blijvend litteken in haar gezicht. Toch heeft Noviana uiteindelijk besloten om de moordenaars van haar vriendinnen te vergeven voor wat ze hen en haar zelf hebben aangedaan.

2. Noord-Korea

In Noord-Korea is het verboden christen te zijn. Christenen die ontdekt worden, gaan met hun hele gezin naar een strafkamp. De kans dat ze daar levend uitkomen is zeer klein. Stel je voor dat je als Noord-Koreaanse burger tot geloof bent gekomen. Zou je het durven om andere christenen te ontmoeten?

- Natuurlijk zou ik andere christenen ontmoeten. Ik weet precies welke mensen ik kan vertrouwen.
- Ik zou het altijd van de anderen laten afhangen. Als zij mij als eerste zouden vragen, zou ik het wel doen.
- Ik zou te bang zijn om anderen te ontmoeten. Ik zou mijn geloof voor iedereen geheim houden en er zelfs niet met mijn familie over praten.

Christenen in Noord-Korea zijn eenzaam. Ze weten nooit zeker wie ze kunnen vertrouwen. Zelfs hun eigen familie kan hen verraden! Ook tegen hun eigen kinderen praten ze er vaak niet over, uit angst dat zij het per ongeluk verder vertellen. Heel zelden komt het voor dat christenen zich veilig genoeg voelen om elkaar in kleine groepjes te ontmoeten. Soms is het zelfs te gevaarlijk om tegen elkaar te spreken, maar ze weten van elkaar dat ze christen zijn en dat is op zo'n moment genoeg.

3. Isaäk

Isaäk uit Eritrea kwam tot geloof toen hij het Evangelie hoorde via soldaten van de legereenheid waarmee hij vocht in de oorlog met Ethiopië. Hij kreeg van hen een Bijbel. Als iemand Isaäks geloof zou ontdekken, zou hij kunnen worden gearresteerd, gemarteld en onder druk worden gezet om zijn geloof af te zweren.

- Als jij Isaäk was, zou jij dan in je Bijbel durven lezen?
- Ik zou de Bijbel verstoppen en er alleen uit lezen als ik zeker wist dat niemand mij kon zien.
- Ik zou de Bijbel verstoppen en er nooit meer in durven kijken.
- Als iemand mij zou zien Bijbellezen, zou ik gewoon afwachten of ik in de problemen zou komen of niet.

Isaäk begroef de Bijbel in het zand en als hij de kans had, las hij ergens buiten de legerplaats in het Woord van God. Hij probeerde zo onopvallend mogelijk te werk te gaan, maar op een dag werd hij betrapt. Hij werd gemarteld, achtergelaten in de brandende zon en later zelfs gevangengezet. Maar hij weigerde zijn geloof te herroepen.

4. Naomi

Naomi was weduwe en moeder van drie jonge kinderen toen ze vanwege haar geloof in de gevangenis terecht kwam. De gevangenisdirecteur wilde haar overhalen haar geloof af te zweren. Hij beloofde haar vrij te laten als ze zou zeggen dat ze geen christen is.

Wat zou jij doen?

- Zeggen dat ik geen christen ben, zodat ik zou worden vrijgelaten. God weet toch wel dat ik in mijn hart nog steeds geloof.
- Ik zou er over na moeten denken, maar toch zeggen dat ik geen christen ben om meer problemen te voorkomen.
- Altijd eerlijk zeggen dat ik wel christen ben, ook al moet ik dan langer in de gevangenis blijven.

Naomi weigerde haar geloof te ontkennen. De directeur wilde haar straffen en sloeg haar met een stroomstootwapen. Maar de stroomstok werkte niet! De bewakers probeerden een andere stok, maar ook die weigerde dienst. Daarop zei de directeur: "Dit is hoe christenen zijn. Hoe lang je ze ook opsluit en ook al geef je ze in de winter geen dekens, ze blijven geloven."

Naomi heeft uiteindelijk zes jaar gevangen gezeten. Ze heeft haar geloof niet opgegeven en is op God blijven vertrouwen. Naomi: "Ik ben niet bang. Ik zal niet klagen in welke situatie ik ook zit."

5. Sjamir

Sjamir uit Irak kreeg op een dag een brief waarin stond dat hij met zijn gezin binnen acht uur moest vluchten. Anders zou hij worden gedood omdat hij christen is.

Hoe zou jij reageren?

- Ik zou direct mijn spullen pakken en er vandoor gaan. Ik loop liever geen risico.
- Ik zou proberen tijdelijk bij iemand anders te wonen om te kijken of iemand echt naar mijn huis komt.
- Ik zou blijven waar ik was, maar me wel voorbereiden op een aanval.

Sjamir werd doodsbang van de brief en van de dreigende video die er bij zat. Diezelfde avond nog is hij met zijn vrouw gevlucht naar een ander deel van het land. Ver weg van de stad waar hij al zijn hele leven woont.

6. Stel je voor...

Je bent met een aantal andere christenen in het geheim samengekomen bij één van jullie thuis. Plotseling wordt de deur opengegooid en stormt de politie naar binnen. Ze zijn gewapend met geweren. Eén van de agenten pakt een Bijbel en voordat jullie doorhebben wat er gebeurt, gooit de agent de Bijbel op de grond en schopt die voor de deuropening. Hij schreeuwt: "Iedereen die over die Bijbel heenloopt en er op spuugt, mag naar huis. Maar als je dat niet doet, schieten we je dood. Dan ben je gelijk in de hemel, want dat wil je toch?"

Welke keus maak je?

- Ik wacht eerst af wat anderen doen en doe hetzelfde als zij.
- Ik doe het niet en wacht af wat de consequenties zijn.
- Ik spuug op de Bijbel, of doe alsof, en ga er zo snel mogelijk vandoor.

Dit is een waargebeurd verhaal. Nadat de agenten hun eis hebben geschreeuwd, is het even doodstil in het huis. Dan loopt een man uit de gemeente naar voren. Hij denkt aan zijn gezin: hij heeft een vrouw en drie jonge kinderen. God kan het toch niet zo bedoelen, dat hij hen zou moeten achterlaten? Hij zit in een vreselijke tweestrijd. Dan maakt hij een keuze: hij spuugt op de Bijbel en loopt naar buiten. 'God weet wel dat ik het ten diepste niet meen' denkt hij en ondertussen bidt hij: 'Heere, vergeef het me'. Een ander komt naar voren, doet net alsof hij spuugt en stapt naar buiten. Hij mag doorlopen. En zo gaat het maar door.

Dan staat een jong meisje van 18 jaar op en knielt voor de Bijbel neer. Ze pakt haar zakdoek uit haar rok en veegt al het speeksel van de Bijbel af, terwijl ze zegt: "O Heere, nooit zou ik op Uw Woord spugen. Nooit! Want u bent voor mij gekomen, Heere Jezus. Ik houd van U!" Op datzelfde moment klinkt een schot...

Opdracht 2

- Verdeel je de tieners in twee groepen.
- Eén groep gaat bezig met 'vervolging in de Bijbel'. De andere groep verdiept zich in 'beloften in de Bijbel'.
- Vervolgens komen beide groepen samen en vertellen ze aan elkaar welke geschiedenissen en Bijbelteksten ze hebben gevonden.
- Om de opdracht wat in te kaderen, kun je er ook voor kiezen om niet in de hele Bijbel te zoeken, maar algemene voorbeelden en beloften te zoeken in 2 Korinthe.

Groep 1: Vervolging in de Bijbel

Deze groep gaat in de Bijbel op zoek naar voorbeelden van vervolging van het volk van God. Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. Welke verhalen kom je tegen in de Bijbel waarin het door anderen wordt veroordeeld hoe gelovigen hun leven leiden? Maar ook: welke algemene Bijbelteksten vind je over een christelijke levenswandel?

Voorbeelden geschiedenissen:

- Volk Israël (Ex.)
- Daniël (Dan.)
- Saulus (Hand. 8:1-8)
- Paulus (Hand. 13:48-52)

Voorbeelden algemene Bijbelteksten:

- Matth. 13:21
- Mar. 4:17
- Matth. 24:9
- 1 Thess. 3:1-7
- Hebr. 11
- 1 Joh. 2:15-17

Groep 2: beloften in de Bijbel

Deze groep gaat op zoek naar de beloften die de Heere in de Bijbel heeft gegeven. Het zijn manieren waarop Hij belooft om je te sterken in moeilijkheden en kracht te geven als je dat nodig hebt. Met andere woorden: hoe kun je met de hulp van God volharden in je christelijke levenswandel, ondanks zorgen, moeilijkheden en verdrukking?

Voorbeelden beloften:

- Deut. 28:1-14
- Job 36:15
- Jes. 66:5
- Matth. 5:10 en 24:13
- Joh. 16:33
- Rom. 5:1-11, 8:18 en 31-39
- 2 Thess. 1:1-10
- 2 Pet. 3:13
- 1 Joh. 2:25

Opdracht 3

Christen zijn zonder spreken

Om een beetje te ervaren hoe het kan zijn om als christen te leven, terwijl dat verboden is, kun je de volgende oefening doen.

- Ga in een cirkel zitten.
- Eén persoon zit in het midden en vertelt aan de anderen wat het christelijk geloof inhoudt of wat geloven voor hem/haar betekent.
- Bij het vertellen mogen de volgende woorden niet worden gebruikt: Bijbel, Jezus, Vader, Heere en God. Aan het gebruik van deze woorden kun je een consequentie verbinden.

Deze Handreiking kwam tot stand in samenwerking met Open Doors. Een christelijke stichting die op de bres staat voor vervolgte christenen en hen helpt door het brengen van Bijbels en christelijke boeken, het geven van trainingen en het verlenen van praktische hulp.